

หนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดพิมพ์ในประเทศไทย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2529

นางสาวจิตรา กัลยาณพงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-757-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015720 I 15643268

SCIENCE AND TECHNOLOGY REFERENCE BOOKS

PUBLISHED IN THAILAND, 1967-1986

Miss Gittra Kalayanapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-757-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์   หนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดพิมพ์ในประเทศไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2529

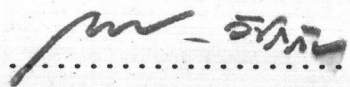
โดย   นางสาวจิตรา กัลยาณพงศ์

ภาควิชา   บรรณารักษศาสตร์

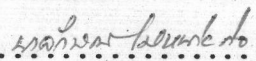
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.อุทัย หุติยะโพธิ์

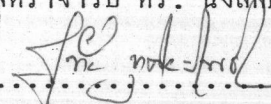
                                     ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร เหมะรัชตะ

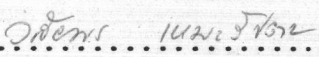
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

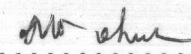
.... อนุมัติบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วิชราภัย)

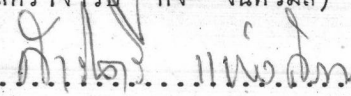
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่นายกิจ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. อุทัย หุติยะโพธิ์)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร เหมะรัชตะ)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาวิตรี แพ่งสภา)

พิมพ์ต้นฉบับยัดเยียดชื่อ วิทยานุกรมภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงเล่มเดียว

ฉัตรฯ กัลยาณพงศ์ : หนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดพิมพ์
ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2529 (SCIENCE AND TECHNOLOGY
REFERENCE BOOKS PUBLISHED IN THAILAND, 1967-1986)
อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.อุทัย ฤทธิยะโพธิ์ ; ผศ.วสยพร เหมะรัชตะ, 146 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณ ประเภท สาขาวิชา ผู้เขียนหรือผู้จัดทำ และ
ปีที่พิมพ์ของหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดพิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2510-2529 จำนวน 255 ชื่อเรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) หนังสืออ้างอิงทางเทคโนโลยี
มีปริมาณมากกว่าหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์คือ หนังสืออ้างอิงทางเทคโนโลยี มีจำนวน 185
ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 72.55) และมีหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 70 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ
27.45) ตรงตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า ปริมาณของหนังสืออ้างอิงทางเทคโนโลยีมีมากกว่าทาง
วิทยาศาสตร์ 2) หนังสืออ้างอิงประเภทนามานุกรมมีมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 78 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 30.59) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ประเภทของหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีมีจำนวนการผลิตสูงสุด ได้แก่ พจนานุกรม 3) ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529
มีการจัดพิมพ์มากที่สุด จำนวน 132 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 51.76) ตรงตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า
ช่วงปีที่มีการจัดพิมพ์มากที่สุด คือช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 4) หน่วยราชการเป็นผู้จัดทำมากที่สุด
จำนวน 119 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 46.66) ตรงตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า แหล่งที่ผลิตหนังสืออ้างอิง
ทั้งสองสาขามากที่สุดคือ หน่วยราชการ 5) คุณวุฒิของผู้จัดทำตรงตามสาขาวิชาที่จัดทำ
จำนวน 231 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 90.59) ตรงตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า ผู้เขียนหรือผู้จัดทำมี
คุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาที่จัดทำ

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

GITTRA KALAYANAPONG : SCIENCE AND TECHNOLOGY REFERENCE BOOKS
PUBLISHED IN THAILAND, 1967-1986. THESIS ADVISOR : MISS UTHAI
DHUTIYABHODHI, Ph.D.; ASSIS. PROF. VALAIPORN HEMARAJATA 146 PP.

The main purpose of this research is to study the types, authors, number of titles, and years of publication of science and technology reference books published in Thailand from 1967 to 1986. The total number of book titles is 255. Results from this study indicate the following. 1) The number of technology reference book titles is 185 (72.55 per cent) and the number of science reference book titles is 70 (27.45 per cent), which corresponds to the first hypothesis that technology reference books outnumber science reference books. 2) The number of directories, which is 78 titles (30.59 per cent), is the largest of all reference books, which contradicts the second hypothesis that the number of dictionaries published is the largest of all science and technology reference books. 3) From 1982 to 1986 is the period when the largest number of books, 132 titles (51.76 per cent), were published, which corresponds to the fourth hypothesis. 4) Government agencies are the organizations that publish most of the reference books - that is 119 titles (46.66 per cent) - which corresponds to the third hypothesis. 5) Most of the authors are experts in the subjects of the books; that is, 231 books (90.59 per cent) were published by experts, which corresponds to the fifth hypothesis.

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร.อุทัย
ทุติยะโพธิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลย์พร เหมะรัชตะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่าน
ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาด้วยดีโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ
โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงลักษณ์ ไม่น่ายกลิง ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์จี จันทวิมล และผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี แผงสภา กรรมการ ที่กรุณา
สอบและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อ-แม่ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วิวัฒน์
จันทราพรชัย พร้อมทั้งขอขอบคุณ คุณชลลัดดา ชุตินามาศ คุณสุรวงศ์ ศรีสุวัจรรย์ คุณพจนีย์
จันทรักษา รวมทั้งพี่ ๆ และน้อง ที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือในทุก ๆ อย่าง

จิตรา กัลยาณพงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของหนังสืออ้างอิง.....	9
ประเภทของหนังสืออ้างอิง.....	10
ประเภทของหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยในประเทศ.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวกับวารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	33
งานวิจัยเกี่ยวกับหนังสือประเภทอื่น ๆ ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี.....	35
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	39
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	39
	เครื่องมือรวบรวมข้อมูล	40
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
	การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	40
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
	สรุปผลการวิจัย	97
	อภิปรายผลการวิจัย	101
	ข้อเสนอแนะ	112
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	112
	แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	113
	บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก ก	แบบสำรวจหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัด พิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2529	120
ภาคผนวก ข	รายชื่อหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	122
ภาคผนวก ค	รายชื่อห้องสมุดที่รวบรวมหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	143
	ประวัติผู้เขียน	146

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำแนกตามหมวดหมู่...	43
2	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามช่วงปี พ.ศ. ที่พิมพ์.....	44
3	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามหมวดหมู่และตามช่วงปี.....	45
4	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามประเภทของหนังสืออ้างอิง.....	47
5	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามประเภทของหนังสืออ้างอิงและตามช่วงปี พ.ศ. ที่พิมพ์.....	49
6	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามปีที่พิมพ์และประเภทของหนังสืออ้างอิง.....	51
7	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกสาขาตามแผนการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้.....	53
8	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามประเภทของหนังสืออ้างอิงและแผนการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้.....	55
9	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามปีที่จัดพิมพ์และสาขาวิชา (ใช้ตัวเลขแสดงแทนสาขาวิชา).....	57
10	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามสาขาและประเภทของหนังสืออ้างอิง (ใช้ตัวเลขแสดงแทนสาขาวิชา).....	59
11	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามประเภทของผู้จัดทำ.....	61
12	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามหมวดหมู่และประเภทของผู้จัดทำ.....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามประเภท ของหนังสืออ้างอิงและผู้จัดทำ.....	64
14	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตาม คุณวุฒิผู้จัดทำ.....	66
15	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตาม การเรียงเรียง.....	67
16	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตาม ประเภทของหนังสืออ้างอิงและการเรียงเรียง.....	68
17	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามหมวดหมู่ และผู้จัดพิมพ์.....	70
18	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามประเภท ของหนังสืออ้างอิงและผู้จัดพิมพ์.....	72
19	จำนวนหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามหมวด หมู่และภาษาของหนังสือ.....	74
20	หน่วยงานผู้จัดทำหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	75
21	บุคคลผู้จัดทำหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	83